

Élj vidéken!

Vidéki fiatalok a vidéőről - tabuk nélkül.
Ezt neked is látnod kell!

II. évfolyam 2. szám
2015. október

LEGÉNY

a vidéki srácok magazinja

VIRTUÁLIS
FALU

Második Hullám
Vidéki Ifjúsági Szövetség

AGRYA
Ifj. Gazdák Magyarországi Szövetsége

Sport

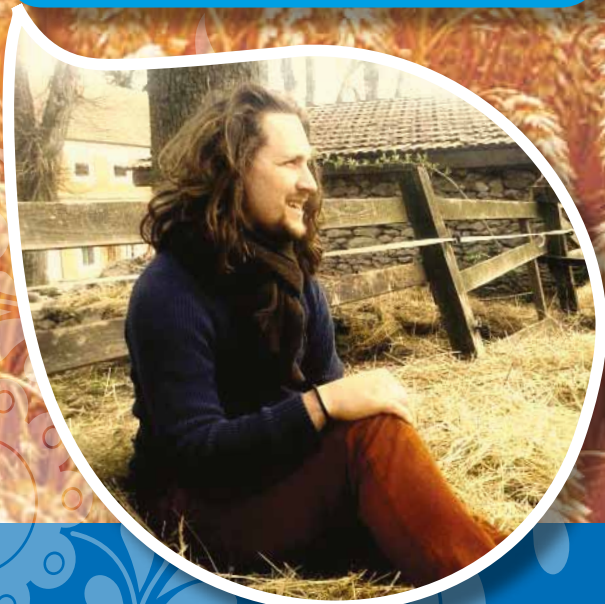
„A fiatal vadászjelöltek szemléletét, hozzáállását könnyebb formálni, mint a már középkor végén járó vadászgenerációt.”

Portré

„A közös munkával eltöltött évek alatt kölcsönösen bebizonyítottuk a másiknak, hogy számíthatunk egymásra. Így ha megszólítom őket a falu érdekében, akkor mellém állnak és jönnek, segítenek.”

Gasztro

„(...) megkérdeztem sógoraimat (...) mi is az a slambuc, igen furcsán néztek rám. Próbálkoztam más nevekkal is, mint például: öhöm, betyáros, topogó, szuszinka, handabakaré, öreglebbencs (...).”

Tartalom

AKKOR ÉS MOST - Régi praktikák, modern technikák	3	- Állati Jó Nap volt!	9
- Botlábú Tihamérok és táncos kedvű menyecskék	3	KULTÚRA – Cirokhegedű	11
- Báli urbanizáció	4	- Három település vén gulyása	11
- Üzenetváltás	4	GASZTRO – Vidéki gasztronauta	12
PORTRÉ – Legyen sikk a vidéki élet	5	- Finom lett? „ÖHÖM”!!!	12
- „Feladatra és otthonra leltem”	5	- Mindennapi kenyereink	13
- „... támogatok mindenkit, aki vidéki életre készül”	6	SPORT - Gömbölyded kockaház	14
BÜTYKÖLDE – csináld magad, barkácsszakkör	7	- Kilókergetés	14
- Tárcsázzunk húst!	7	- Fiatalok puskavégen	15
ÉLETMÓD – Így élünk vidéken	8	HUMOR – Vigyorsarok	16
- Zöldségkosár	8	- TOTÓ, nyereményjáték	16

Szasztok!

Már másodszor jelentkezünk vidéki fiataloknak – Nektek szóló magazinjainkkal. Az első szám sikerén felbuzdulva igyekeztünk most még színesebb, érdekesebb, sokoldalúbb témákkal feltölteni a rovatokat,

hogymint megtaláljátok a számotokra érdekesekeket. A szerkesztőség célja még mindig ugyanaz: szórakoztatni, és közben megmutatni a vidéki élet megannyi különleges momentumát.

Már a rovatok száma is biztosíthat róla, hogy a számtalan érdekes cikk közül valamelyik éppen Titeket érint közelebről. És talán kicsit más megvilágításból mutatja meg, milyen komoly dolgot is jelenthet egy falusi bál, milyen hangulata lehet egy tárcsás sütögetésnek, amikor a haverokkal közösen tölthetitek az időt, mennyi munka kellett régen egy kilónyi igazi kenyér elkészítéséhez vagy hogy egy a vidéken élő fiatalnak mennyire összetett és örömteli lehet az élete. És a vidéki élet modern aspektusai is számtalan ámulatba ejtő titkot rejtenek, csak fel kell fedeznünk őket.

Olvassátok el! Aztán, ha elolvastátok, adjátok tovább a többieknek is, hiszen már egyre többen tudjuk, hogy a jelszó: Éljük meg az életünk vidéken!

Bába Miklós

Cselekvés és felelősség

Jelen kiadvány készültkor a Virtuális Falu Program harmadik évének a felénél tartunk. A mögöttünk hagyott időben a programba bekapcsolódott fiatalokat igyekeztünk felkészíteni arra, hogy a szűkebb közösségüknek, de ugyanígy a nagyobb közösségnek, a településnek a hasznos tagjai legyenek. Igyekeztünk átadni mindent, ami az önálló cselekvéshez kell.

Eddig tart a szervezők felelőssége és feladata. Ami a program vége után következik az lesz az igazi próbája a közös munkának. Ekkor derül majd ki, hogy megértették, megérezték-e a résztvevők azt a felelősséget, ami egy falusi fiatalnak van a saját települése iránt. Mert ez a felelősség vitán felül áll. Látható, érzékelhető, benne van a levegőben, hogy a legtöbb

falusi közösségnek szüksége van a friss erőre, a friss gondolatokra, a cselekvő lendületre. Jobban szüksége van, mint korábban bármikor. Kifelé megy ugyanis a közösségi életből egy generáció, akinek természetes volt az együttes munka, a közösségi cselekvés. Lehet, hogy már bele is fáradtak ebbe, de a zömmel a rendszerváltás és az Internet előtti korban felnőtt generációknak sokkal nagyobb a felelősség érzete, mint a most felnövekvő okostelefont bűvölő átlag fiatalnak. A most megélt korban egyértelmű előny egy településnek, ha meg tudja tartani a fiataljait, ha van olyan helyben közöttük, aki egy-egy ifjúsági közösség vagy program élére áll. A Virtuális falu Program, de ez a kiadvány is ebben a nem könnyű döntésben igyekszik segíteni. Legyenek olyan fiatalok a magyar falvakban, akik magukra merik venni a cselekvés felelősségét. Mert cselekedni felelősség!

Mikula Lajos

Legény, a vidéki srácok magazinja

Kiadja: Fialat Gazdák Magyarországi Szövetsége – AGRYA

A kiadásért felel: László Anita program koordinátor

Cím: 1138 Budapest, Váci út 134/C. VI/28.

Telefon/ Fax: 06 1 3200 429

E-mail: agrya@agrya.hu

ISSN 2064-6461

Főszerkesztő: Szabó-Marcok Veronika, Virtuális Falu Program résztvevő

Vezetőszerkesztő: Czifra Szilvia, újságíró

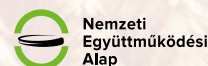
A rajzokat készítette: Petrovskzi Anett Ágnes, Virtuális Falu Program résztvevő

Csapatunkkal a következő e-mail címen tudsz kapcsolatba lépni:

mhvizz@mhvizz.hu

A kiadvány megjelenését a

Nemzeti Együttműködési Alap támogatta.

Identitás – célok

Ahhoz, hogy a fiatalok törekvései illeszkedni tudjanak a településük működési struktúrájába, előbb azt meg kell ismerniük és érteniük, át kell látniuk annak egységét. A Virtuális Falu Program részben ehhez nyújt segítséget, iránymutatást. Nagy felelősséggel járó kérdés számunkra is, hogy ezek a fiatalok lakóhelyükön, kicsit magukra hagyatottan, hogyan tudják céljaikat megvalósítani a megfáradt és többnyire bizalmatlan társadalomban. Környezetükben élők, részben a torzuló értékrendeknek köszönhetően, már lemondtak arról, hogy település szintjén és/ vagy egyszemélyükben „láthatóvá váljanak” (újra), legalább a saját környezetükben, és ne egymástól elidegenedett közegben kelljen élniük. A cselekedni vágyó fiatalok pont az utóbbiakat helyezik előtérbe, változtatni szeretnének mindezekben, mert ez által találják meg Ők maguk is céljaikat lakóhelyükön. Ezek a célok fontosak, mert a fennmaradást jelentik, legyen szó települési- vagy egyéni fejlődésről, értékekről, gyökerekről vagy bámiről. Mindezek okán az utóbbi egy projektévben kiemelt helyen állt a fiatalokat támogató helyi polgárok, civilek, döntéshozók, vállalkozók egymásra ébredésének, a közöttük lévő kommunikációnak elősegítése. Cselekedeteik egymásra ható viszonyában céljaik is azonosak: gyökereik

megóvása és ez által az identitásuk megőrzése a múlt tiszteletében és a jövő reményében, melynek zálogát jelentik a helyben élő fiatalok. Kiadványaink mögöttes tartalmában ez mind mind megjelenik. A kiadványokat, a legapróbb részletükig, maguk a fiatalok állítják össze. Írásaik tükrözik elköteleződésüket lakóhelyük irányában, melyeket támogatnunk kell. Játékos írásaik mögött komoly gondolatokat fogalmaznak meg, melyek közül a legfőbb: mit is jelent vidéken élni együtt élve a vidékkel. Ennek színeit mutatják meg a fiatalok cikkei, melyek olvasgatásához élményekkel teli barangolást kívánunk!

László Anita

Akkor és Most

Régi praktikák, modern technikák

Szanka Pisti, Csapó Zsuzsi, Szűcs Balázs, Bába Miki

Botlábú Tihamérok és táncos kedvű menyecskék

Régen a fiatalok által legjobban várt közösségi alkalmak a bálók voltak. Szüretkor, aratáskor, farsang idején, búcsút záró este, pünkösdkor és a májfák kitáncolásakor gyűlt össze a falu lakossága egy kis mulatozásra.

Különleges alkalom volt ez leánynak, legénynek, amelyre nem is mehetett akárki. 18 éves kora alatt legfeljebb csak az ablakból leskelődhetett a kíváncsi, hogyan is báloznak a felnőttek. Mielőtt a gyermek az első bálba betehette a lábát, komoly „kiképzésen esett át”. Tánciskolába kellett járni,

mert a botlábú legényeket nemigen szerették a lányok. Kezdő és haladó csoportokban tanulta mindenkinek a keringőt és a népszerű társas táncokat. Már itt kiderült, kik lesznek majd a bálók legnépszerűbb táncosai. „Lépjenek előre a Tihamérok – szólt a tánctanár a fiúknak, mivel a nevüket nem tudta -, álljanak sorba!” Hát a lányok meg azon mesterkedtek, hogyan kerüljék el a botlábú partnereket. De a tánctanár hamar kiszimatolta a trükköt, s végül mindenkinek mindenkivel kellett táncolnia. Szombatontként ösztáncok voltak, és amikor már jól mentek a lépések, irány a bál! Na, ott voltak csak szigorú szabályok! A lány csak kísérővel mehetett el, táncra kérni is tőle kellett. De adták, általában adták, de vigyázó szemük végig a fiatalokon tartották, még mosdóba sem mehetett ki a lány egyedül. Igazából a fiúk sem nagyon mentek ki, mert rögtön rossz híruk kerekedett, hogy az illető az italtól rosszul érzi magát. A bálban italt nem mértek, mindenki otthonról hozta a sajátját, az üldögélő kísérő lábai között pihent egy-egy demizson egy kis pohárral letakarva. Abból iddoggáltak a szünetben, de csak mértékkel. Oda is kellett figyelni a mértékre, hiszen hajnalig, sőt reggelig is eltartott egy jó kis mulatság. Virradatkor aztán irány a mező, várta az aratás a munkás kezét. „Aki éjjel úr, legyen nappal is úr!”

Fotókat készítette: Szikszai Cintia • Helyszín: Füle, Tájház
Közreműködtek: Keöves Zsuzsanna, Nagyné Tippel Márta, Sándorfi Dorina, Csapóné Máthé Zsuzsanna

Báli urbanizáció Városi térhódítás a vidéki bálokban

Egy vidéki fiatalnak nálunk a legjobb szórakozási lehetőség a bál. Idősebb barátaim beszéltek egyszer rá, hogy menjek el velük én is. Elmesélték, hogy a lányok szépek, ha felkérik őket táncolni, nem mondanak 'nemet' és élő zenekar húzza a talpalávalót. Fiatalként rögtön tudtam, ott a helyem!

A terem szépen fel volt díszítve, a lányok elegáns ruhákban voltak és csak arra vártak, hogy a fiúk megtáncoltassák őket. A báli táncrend körcsárdással kezdődött, aztán polka és ezután következett a páros tánc. Egy szabály volt, lány soha nem ülhet! Pörögtek, forogtak a szoknyák, ami persze a lányoknak nagyon tetszett. Egy jól bevált csajozási technika volt, ezzel szédítettük őket. A lassú számok pedig alkalmat adtak a szerelem fonálának szövőgetésére. Mivel párosan szép az élet, ezért minden fiú törekedett arra,

hogy párban térjen haza. (Volt néhány barátom, akik minden bál után más párral tették ezt meg). Mindeközben, a közeli városban, a fiatalok a diszkóban lelték örömeiket. Minket ez a szórakozási forma nem vonzott, mert gépi zene szólt, ahol fiatalok koordinátlanul ugrabugráltak össze-vissza. Viszont érezhető volt, hogy ez a városi fiatalok igényét sem elégíti ki, mivel egyre kevesebben választották a diszkót. Más szórakozási lehetőséget kerestek, így néhányan a városból kezdtek

bálba járni. Kezdetben csak végig ülték a bálokat és figyelték milyen is a báli forgatag. A sodró lendület, a jó hangulat tetszett meg nekik, így lassan beilleszkedtek közeink. Olyannyira, hogy két jó barátom kinézett magának két városi lánykát, akik bizony nem adták könnyen magukat. Egy év közös bálozás után adtak csak randit a fiúknak. Azóta már meg is házasodtak. Ma egyre nagyobb létszámban látogatnak ki a városból, ez annak köszönhető, hogy alkalmazkodott a zenekar is a mai fiatalok zenei ízléséhez. A lányok kihívóbban öltözködnek, elhalványodott a visszafogottság és olyan tömeg van, mint egy dizsiben. Két tényező, ami egy jó bálhoz kell azonban nem változott, élő a zene és a tánc szeretete is megmaradt!

Üzenetváltás

Viber, Skype, Instagramm, Facebook? E nélkül ma már el sem tudjátok képzelni, hogyan lehetne kapcsolatot tartani másokkal?

Próbáljátok mégis! Csak kézzel írva, bélyeggel telepakolt borítékban, és úgy, hogy az üzeneteitokra 4-5 nap múlva kaptok választ, egy szép, kézzel címzett levelezőlapon. Esetleg egy fotóval a lapok között... Vajon mennyire másképpen fogalmaznátok akkor meg az üzeneteiteket? Voltak idők, amikor még napokig izgulhattak a legények, hogy a kiszemelt leány vajon a parfümjével illatosított borítékban küldi-e szerelmes szavait, vagy az apa keresetlen szavai érkeznek egy foltos levelezőlapon. Mert régen még postán keresztül zajlott a „chavegés”, és megesett, hogy nem a megfelelő kezekben landolt az íromány.

Üzentek kézzel vagy írógéppel, képeslapon, levelezőlapon vagy táviratban. ÉS szállította a posta lovon, lovas kocsikon, hajón a levelek ezreit. Csak a zöldruhások gyorsaságán és pontosságán múlt, hogy mennyi idő volt, míg sikerült egy levélváltás. Sok évvel előtte meg azon, hogy a postagalambot nem kapta-e el egy ragadozó madár a várak között... :)

„Feladatra és otthonra leltem!”

Egy kisközség életét nagyban meghatározza az a személy, aki a település életének szervezésére vállalkozik. Az ő egyénisége, ötletei, közösségteremtő módszerei befolyásolják a mindennapokat, az ott élők hangulatát, aktivitását. Küngös község életében is jelentős változás indult el, mikor a falu élére egy fiatal pedagógus került. Szabó Gergely városból keresett

LEGÉNY
a vidéki srácok magazinja

Portré

Legyen sikk a vidéki élet

Protovin Timi, Csapó Zsuzsi, Rónaszéki Kata

egy nyugalmas helyet, ahol családjával letelepedhet. Nem betonrengetegre vágytak, hanem kiskertre, nyíló virágokra, udvaron sétáló kisállatokra. Elindultak, s véletlenül találtak rá jelenlegi otthonukra egy dunántúli kisközségben, néhány kilométerre a Balaton keleti csücskétől.

Feleségével színjátszó szakkört alapítottak, így kezdték megismerni Gergelyt a faluban, majd 2006-ban már arra buzdították, álljon a település élére. Nagy kihívást érzett e felkérésben, hiszen az 500 lakosú Küngös fejlesztése nem kis feladatnak bizonyult. Nem volt iskola, sem óvoda, így a közösségi élet megszervezése volt a legfontosabb feladat. Szerencsére sikerült maga körül egy jó csapatot kialakítani, velük együtt megtervezni a jövő Küngösét. Az 1970-es években itt volt az ország legnagyobb levendula- és mandulaültetvénye. A jó lehetőségek kihasználása végett vágtak bele a Szent Kinga Termelő Iskola létrehozásába. Emellett támogatták a templomépítést, pályázatból színházterem, könyvtár, sportpálya épült és megújult. S ami a legfontosabb: ezeken a közösségi tereken pezsgő közösségi élet alakult ki. Egyre többen kapcsolódtak be a helyi élet szervezésébe, változatos programok biztosítják a lakosok számára a lehetőséget a művelődésre, szórakozásra. Egyesületek, alapítvány, polgárórság...mind egy-egy csapat, amelyek tagjai szívesen töltik együtt szabadidejüket, és szívesen dolgoznak, ha kell a településért. Gergely igyekszik mindegyik egyesület életében részt venni, véleménye szerint „aki kívülről kritizál, az nem lát bele a munkába”. Így rálátása van mindegyik csoport munkájára, a problémákra, igazán szíven viseli azok megoldását. Nem gondolja magáról, hogy ő a „mindentudó” polgármester. Ha nagyobb fába vágja a fejszét, kikéri szakemberek véleményét, ahogy tette ezt a termelő iskola létrehozásakor

is. A legfontosabb feladatnak az emberek képzését tartotta, ezért a projekt keretében 30 hátrányos helyzetű munkanélkülit képeztek ki, akik jelenleg közfoglalkoztatottként zöldség- és gyümölcsfeldolgozással foglalkoznak. 30 millió forintból vásároltak gépesített segédeszközöket, és építetett feldolgozót, valamint savanyítás is folyik az üzemben. Egyre bővül a vásárolható termékek köre, már a környékbeli boltokban is megtalálhatóak, rendszeresen megjelennek a termelői piacokon is. A további fenntarthatóság biztosítása érdekében szociális szövetkezetet hoztak létre, több hektáron gazdálkodnak, fákat ültetnek.

Szabó Gergely nem tartja magát a „falú hősének”, úgy gondolja, felismerte a település problémáit és lehetőségeit, igyekezett felhívni a figyelmet arra, hogy mindenkinek magának is tennie kell azért, hogy élete megváltozzon. Így sikerült támogatókat szerezni a közös cselekvéshez, és sok-sok munkával és kitartással megtalálni a jövő felé vezető utat. Jó érzékkel ismerte fel a település legégetőbb problémáit (munkanélküliség, elvándorlás, közösségépítés, fiatalok megtartása). S miközben megtalálta a feladatokat, igazi otthonra lelt barátokkal, segítő csapattal, nyugalmas hellyel. Aki Küngösön jár, lépten-nyomon találkozhat az elmúlt 9 év fejlődésével.

„... támogatok mindenkit, aki vidéki életre készül”

Névjegy:

Kovács Dávid. 28 évesen Csesznek alpolgármestere. Néptáncos. Érett-ségizett aranykalászos gazda. Egy négy gyermekes tősgyökeres helyi család első gyermeke. Barátnőjének 7 éve kitartó, hű párja. 5 ló, 8 szarvasmarha gazdája és 10 további ló bértartója. Multifunkcionális otthonának házigazdája. A helyi izraelita temető római katolikus vallási gondnoka. Útközben elakadt autósok megmentője. A fiatalok kohéziós ereje. Ő a mindenki által ismert Dávid.

R.K.: Miért pont Csesznek?

K.D.: Itt születtem és igazából minden ehhez a faluhoz köt, itt szerettem volna maradni és érvényesülni. A családomban soha nem volt jelen a „menjél fiam próbálj szerencsét külföldön” szindróma. Mindig is helyben gondolkodtam, mint ahogy a szüleim is. Próbáltam mindig úgy irányítani az életemet, hogy itthon lehessen, hogy itt a faluban tudjak boldogulni.

A megélhetés érdekében való külföldre költözés gondolatát gyökereiben igyekszem irtani. Próbálok ezer féle módon bizonyítani, hogy egy kicsit több munkával össze tudsz hozni ugyanannyit, mint valamelyik nyugat-európai országban és akkor mégiscsak itthon maradsz a családdal, mégsem fog a falu népessége, nem beszélve arról, hogy ha kitalálsz valamit és fel tudod virágoztatni, akkor te magad tudsz másoknak munkát adni.

R.K.: Te pontosan mivel is foglalkozol?

K.D.: Alpolgármester vagyok. Ez a leghivatalosabb besorolásom. Tavaly választottak meg képviselőnek, és mivel én kaptam a legtöbb szavazatot, így én lettem a falu második embere. Egyébként szállítmányozó és mező-

gazdasági cégem van. 2004-ben indítottam egy vállalkozást, mivel mindössze egy hónapig bírtam a munka formális világát. Nem nekem való a beosztott szerep. A mezőgazdasági tevékenységhez sok segítség, ideny munka szükséges és ezt mindig a falubeli fiatalok látták el. Iskola után szinte minden nap volt ott nálam 3-4 srác. Így nőtt fel 2 generáció. Így alakult ki a helyben élő fiatalok erős közössége. Egyébként az ő támogatásukkal indultam a képviselői tisztségért is.

R.K.: Mit gondolsz, miért töltesz be fontos szerepet ezeknek a fiataloknak az életében?

K.D.: Talán azért, mert a kezdetektől fogva kölcsönösségen alapul a kapcsolatunk. Ha megkérem őket, eljönnek és segítenek. Amikor pedig nekik van szükségük rám, én is ott vagyok és igyekszem megoldani a problémájukat. A közös munkával eltöltött évek alatt kölcsönösen bebizonyítottuk a másikat, hogy számíthatunk egymásra. Így ha megszólítom őket a falu érdekében, akkor mellém állnak és jönnek, segítenek. 20-25 fiatal mindig össze tudunk szedni, ami nem kevés egy ilyen kicsi faluban. Leg-

utóbb egy helyi civil kezdeményezésű természetjáró rendezvény, a No motor kapcsán kértem, hogy önkéntesként támogassák a szervezők munkáját. Kaszáltak, irányították a túrázókat, palacsintát sütöttek, rendezvénysátrat állítottak és még sokáig sorolhatnám, hogy mi mindenben segítettek. Többek között nekik is köszönhető, hogy az elmúlt évek leglátogatottabb helyi programját tudtuk megvalósítani.

R.K.: Ezek szerint te egy igazán központi figura vagy. Meglátásod szerint, mire van szükség a helyi közösség összekovácsolásához?

K.D.: A mai felgyorsult világban az a legfontosabb, hogy személyesen kell megkeresni az embereket. Nem facebookon vagy telefonon. Abban nincsen lelkiület. Úgy, ahogy az öregek teszik. Valahol jó is, hogy ők nem ismerik a mobiltelefont, mert ők rászánják azt a negyed órát, hogy elmenjenek és megkérjék a másikat, hogy segítsenek. Így lehetőségük van arra, hogy beszélgessenek erről, arról. De ha csak felhívod a másikat mobilon és 40 másodpercet szánsz rá, akkor abba nem fér bele semmi más.

Ahol nincsen semmilyen közösségi élet, ott a kocsmában és a templomban alakul ki egy közösség. Vagyis ott, ahol hasonló érdeklődésű emberek gyűlnek össze. Ha elkezdted a közös érdeklődésű embereket összekapcsolni, közös tevékenységet szervezni számukra, úgy ezek a személyek kötődni fognak egymáshoz. Egy közös cél sok különböző típusú embert össze tud hozni, vagyis ha van pár kisebb csoport és egy közösségi cél, akkor már nagyon sok embert meg lehet mozgatni.

R.K.: Mit üzensz a vidéki életre vágyó fiataloknak?

K.D.: Én nagyon támogatok mindenkit, aki vidéki életre készül. Az élet falun nem egyszerű, nagyon sokat kell dolgozni. A gazdaság ugyanis nincs egyenes arányosságban a gazdagsággal. Mindenképpen azt gondolom, hogy egy vidéki településen sok lábon kell állni, és akkor az ember meg tud élni, hisz minden évszak más lehetőséget tud adni. Ugyanakkor abban is rendíthetetlenül biztos vagyok, hogy nagyon szép, tartalmas, élményekben gazdag életet élhetsz.

Tárcsázzunk húst!

LEGÉNY
a vidéki srácok magazinja

Szeretsz a kertben lenni? Meghívnád a barátaidat egy jó kerti bulira? Imádod a szabad-
téri sütögetéseket? Akkor adunk egy jó tippet, amellyel könnyedén készíthetsz egyedi
tárcsasütőt!

A tárcsasütő alapját a tárcsán található tárcsalap képezi, amelyet a mezőgazdaságban tarlóhántáshoz, a
tarlóhántás ápolásához használnak. A tárcsát magágy készítésére is alkalmazzák vetés előtt. Hivatalosan a
géptan tárcsás boronának nevezi, a haverok viszont csak tárcsának!

Első lépésként szerezzünk be egy tárcsalapot! Eltérő méretű, vastagságú és formájú lapokkal találkozha-
tunk, újonnan és használtan is könnyedén hozzá tudunk jutni néhány ezer forintért.

Torma Tibi

Bütykölde

– csináld magad, barkácsszakkör

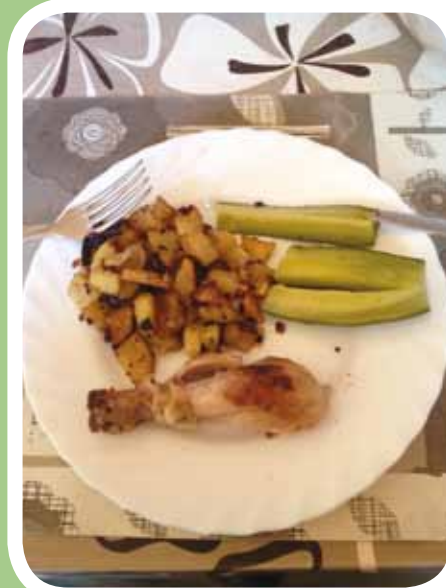
A tárcsalap alsó részére ké-
szítsünk lábakat, amelyek le-
hetnek fix, vagy állítható ma-
gasságúak is. Lecsavarozható
lábak esetén gyorsan szét tud-
juk szedni a sütögetőnket,
nyaraláskor, utazáskor is ma-
gunkkal tudjuk vinni. A kive-
hető lábakat csavarral rögzíthetjük. A
20-30 cm magasságú beállítás lehető-
vé teszi, hogy akár
fával, akár gázrózsa
segítségével mele-
gítsük a tárcsalap
aljját. Viszont aki
utál hajlogatni,

annak érdemes 90-100 cm körüli magasságra beállítani a tárcsát. Ebben az esetben
leszerelhető, vagy rögzített gázrózsát helyezünk a tárcsalap alá, így gázpalackról köny-
nyedén tudjuk melegíteni. A tárcsa két
oldalára érdemes fűleket hegeszteni, így
pakoláskor nem leszünk kormosak a tár-
csalap aljától. Egy kis hegesztés, csiszolás,
festés, és már készen is áll a sütésre!

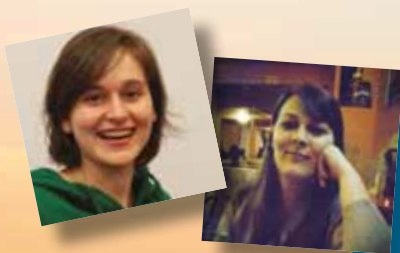
A tárcsa szélén pácolt húsokat lassan, fo-
kozatosan tudunk átsütni, miközben a kö-
zepén kevés olajban vöröshagymát, fok-
hagymát és krumplit süthetünk. További
sült zöldségeket is bátran elkészíthetünk
a tárcsasütőnkön!

A tárcsát könnyen tisztíthatjuk mosogató-
szerrel, tároláskor ajánlott zsírral bekenni.

Ha elkészítettük a tárcsánkat, nem marad hátra más, mint be-
pácolni a hússzeleteket, előkészíteni a zöldségeket, áthívni a
barátokat, és egy közös sütögetés mellett eltölteni egy közös
nyári délutánt a szabadban!

Zöldségkosár: Tudatos vásárlók és tudatos termelők egy kosárban

Kispéter Anett, Tóth-Deme Anett

Életmód

Így élünk vidéken

A Szegedi Hídivásáron sétálgattam, mikor az egyik stand felett „Zöldségkosár” feliratot olvastam, és nagy zöldségévő lévén, kíváncsivá tett a dolog. Az ott álló fiataloktól tudtam meg, hogy egy viszonylag új mozgalomról

van szó, melyen belül az ökológiailag tudatosan gondolkodó vidéki gazdálkodók árult forgalmazzák. A kezdeményezés nem újdonság, hiszen egyre több kistérségi és országos termelői össze-

fogásról lehet hallani. Ebben az esetben azonban nem egy helyi termékeket forgalmazó boltot vagy őstermelői piacot kell elképzelni, hanem korunk rohanó életmódjához igazodva egy „webshopot”.

A kosarat a forgalmazók hetente állítják össze, melynek tartalma

a terméshez igazodva hétről-hétre változik, megtalálhatóak benne idényzöldségek és gyümölcsök, időnként tojás, tészta, méz és lekvár is. A vásárnap nyilvánossá tett kosár keddig egy gombnyomással rendelhető meg interneten keresztül és csütörtök délután vehetik át az kijelölt átvevőpontokon (Szeged, Budapest, Kecskemét és Makó).

A vevők biztosak lehetnek benne, hogy valóban friss és egészséges termékekhez jutnak, ugyanis kapcsolatba

kerülhetnek a termelőkkel, akik szívesen meghallgatják véleményüket, egyéni kéréseiket, így nem kell a személtelen nagykereskedelmi áruházakban bolyongani és az ismeretlen eredetű áruk közül válogatni, ugyanis a boltokba kerülő zöldségek zömét üvegházakban, ipari körülmények között állítják elő, gyakran nagy mennyiségű kémikália felhasználásával.

Nagy örömmre szolgál, hogy tapasztalataim szerint a tudatos ökológiai gondolkodás napról-napra népszerűbb, egyre többen odafigyelnek arra, hogy egészséges, valóban vegyszer- és tartósítószer mentes termékeket fogyasszanak. Az is előtérbe kerül, hogy az import termékek helyett magyar termelőtől vásároljanak, ezzel támogatva a családi gazdaságokat. Bár nekem naponta van lehetőségem otthon termelt zöldséget fogyasztani, akiknek viszont nincs rá módjuk, azokat csak biztatni tudom, hogy keressenek hasonló kezdeményezéseket lakóhelyük környékén!

Állati Jó Nap volt!

Öt évvel ezelőtt, az Állatok Világnapja alkalmából került először megrendezésre Szankon az Állati Jó Nap.

A rendezvény kezdeményezői a helyi Kutyás-klub tagjai voltak, akikhez később több helyi önkéntes is csatlakozott. Az azóta évente megrendezésre kerülő rendezvény, a helyi mezőgazdasággal és állattartással kapcsolatos értékek bemutatása mellett, a közösség összefogását tűzte ki céljául. A civil szervezők igyekeznek minden évben megújulni és minden korosztálynak színvonalas programokat nyújtani. Ez minden évben sikerül is, hiszen alig van olyan helyi lakos, akinek ne lenne életre szóló élménye, például a reggeli pálinkamámoros-nótázós lovaskocsis felvonulásról, ahogyan a polgármester úr megüli a bikát, a csizma távolhajító versenyben a tanár néni csizmája fennakad a tetőn, vagy a szomszéd Mari néni talicskában tolja Pista bácsit egy családok közti vetélkedőn. Számomra a legviccesebb jelenet az volt, mikor a szervezők rájöttek, hogy elfelejtettek csizmáról gondoskodni az egyik játékhoz, és hosszas küzdelem során az egyik csikós lábáról

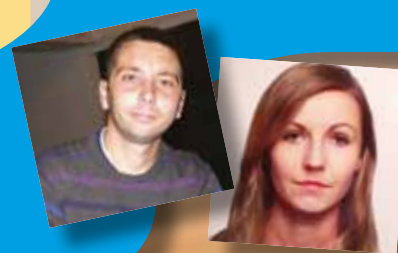

szerezték meg azt. Sokan az esemény hangulatának megfelelően valamilyen kedvencel jönnek ki, szépítkeznek a kutyakozmetikusnál, tanácsot kérnek a kutyás oktatótól, lovat patkolatnak, vagy a profibbak lóhátas és lovaskocsis ügyességi versenyben mérettetik meg magukat. A helyi állattenyésztőknek köszönhetően a legkisebbek bárányt, nyuszt, kacsát és egyéb állatokat simogathatnak. A helyi egyesületek is kiveszik a részüket a szervezésből, hiszen a horgászok közül minden évben valaki egy vándorkupával tér haza, a vadásztársaság pedig büszkén mutatja be a tagok által összegyűjtött trófeákat, a barátások és néptáncosok pedig egy újabb koreográfiával készülnek. A legkitaláltabbakat már biztosan nem kerüli el a józan-ság és az esti tűzgyújtás után citeraszó mellett nótázhatnak hajnalig.

Három település vén gulyása

Arany János 1855-ben az akkoriban még Nagykőröshöz rendelt Jászkarajenő és Kőröstetétlen területén vendégeskedett. Az itteni csárdában ismerte meg Csonka Márton pásztorombert, aki olyan nagy hatást gyakorolt rá, hogy Arany János két verset is megénekelt róla.

Szűcs Balázs, Tugyi Enikő

Kultúra

Cirokhegedű

Ezek a Vén gulyás: „...Hosszu évsor nyomja vállát: Száz esztendőt emlegetnek; Elég volna hagyománynak Elég volna történetnek!...”, és a Vén gulyás temetése: „...Ott örök bucsút vesz tőle ménes, gulya; Mögötte bezárul másvilág kapuja. De kíséri két pap, két egyház imája...No, hisz valamelyik majd csak eltalálja...” című versek.

Arany e két versben megőrökíti Marci bácsi mindennapjait, és az utolsó útját is.

Csonka Márton egyesek szerint 90, másik szerint 100 évesen távozott az élők sorából. Temetése a mai Jászkarajenő területén volt 1855-ben, búcsúztatása volt az utolsó kun temetés, igazi nomád szertartással. A monda szerint saját maga ásta meg saját és kutyájának szánt sírhelyét is, hiszen a kun hiedelmek szerint, és a túlvilági élet reményében, így vele lehetett a halálon túl is.

Marci bácsi egy helyi kuriózzummá lett!

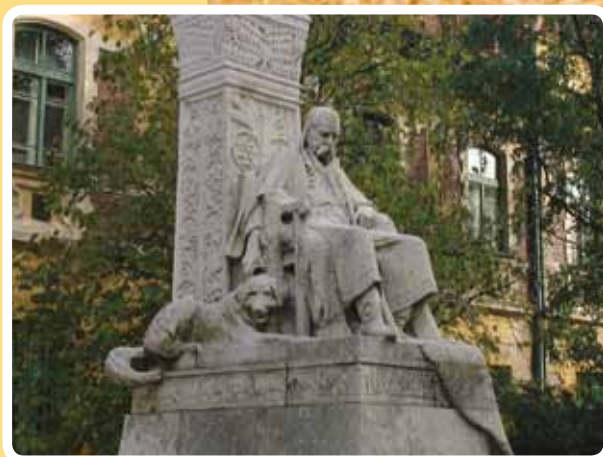
A vén gulyást magáénak tekinti Nagykőrös, Kőröstetétlen és szülőfalum, Jászkarajenő is.

A karaiak egyfajta megemlékezés és tiszteletük kimutatása végett róla nevezték el a 2011-ben létrehozott Csonka Márton Tanösvény és Helytörténeti Túraútvonalat, melyen belül egy kopjafával emlékezünk meg Marci bácsiról, helye egy feltáratlan Árpád kori temető területén van.

A minden évben megrendezett kőröstetétleni falunap is a Vén gulyás nevet viseli. Nagykőrös pedig szoborral tiszteleg, melyet 1910-ben állították fel. Arany János bronz mellszobra alatt látható Marci bácsi kőbe faragott alakja, aki mellett ott a kutyája is. A szobor talapzatán Marci bácsi temetése. 36 ökör húzza a halottas kocsit, előtte a gulya, mögötte a ménes kíséri utolsó útjára a 100 évet élt embert.

Arany János köztudottan nem érezte jól magát tanárként Nagykőrösön, de Jászkarajenő területén egy igazi kincsre lelt Marci bácsi személyében! Szerencsések vagyunk, hogy Arany által némi betekintést nyerhettünk a vén gulyás életébe és részesei lehettünk egy szokatlan kun temetési menetnek is.

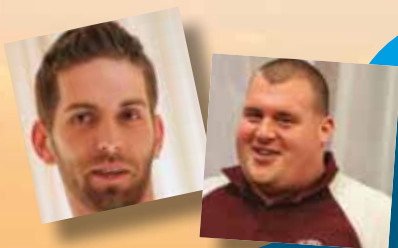
Továbbá ezúton értesítelek titeket, hogy szeretettel várunk mindenkit a már említett karai tanösvényre egy kiadós túrára, majd (ha jó az időzítés) meglátogatható a tetétleni falunap is, végezetül pedig akár Nagykőrösön is vendégeskedhetünk. :)

Finom lett? „ÖHÖM”!!!

Alföldi gyerekként az Északi Középhegységbe költözve bizony hall az ember egy-két számára eddig ismeretlen szokásról, kifejezésről, ételről. Na de azért én is tudok ám újat mutatni egy palóc embernek. Mikor megkérdeztem sógoraimat, van e valami fogalmuk arról, mi is az a slambuc, igen furcsán néztek rám. Próbálkoztam más nevekkel is, mint például: öhöm, betyáros, topogó, szuszinka, handabakaré, öreglebbencs hátha csak emiatt nem ismerős számukra, de hiába: egyre elveszettebb arcok tekintettek vissza...

Szabó Gergő, Bába Miki

Gasztro

Vidéki gasztronauta

Miután elmagyaráztam nekik, mire is gondolok egyből ráváltak, hogy: hát miért nem azt kérdeztem ismerik-e a krumplis tésztát?! Ezután ahelyett, hogy hosszas magyarázkodásba kezdtem volna, hogy ez NEM az, inkább áthívtam őket estére egy kellemes kis bográcsozásra.

A slambuc alapjába véve egy alföldi pásztorétel. Elődeinknek nem volt másra szükségük hozzá, mint szalonnára, tésztára, sóra, vízre, melyek mindig, mindenhol rendelkezésre álltak. A mai változatok ennél jóval cizeláltabbak: szinte kihagyhatatlan belőle a krumpli (bár ezt az eredeti recept minden bizonnyal elhallgatta, mivel még csak hírből sem nagyon ismerték e zöldséget a 17.század előtt erre felé), tesznek még bele manapság hagymát, kolbászt, paradicsomot, paprikák, fokhagymát, de elődeink is biztosan bátran kísérleteztek azzal, ami a kezük ügyébe esett...

Sok embertől, sokféle elkészítési módot hallottam már, és mindegyikük esküszik rá, hogy az övé az igazi. Még két hortobágyi pásztor is három féle módon készíti! Szóval biztosan állíthatom, hogy nincs a világon 2 egyforma receptúra, de lehetséges, hogy épp ettől lesz olyan igazán kiváló étel.

Hozzávalók:

- szalonna
- lebbencs tészta
- krumpli
- só, bors, fűszerpaprika
- vöröshagyma, fokhagyma
- paradicsom
- paprika
- víz

Néhány általam ismert alapszabály az elkészítéshez:

- kizárólag férfiember készítheti!
- csakis bográcspan készülhet igazi slambuc! (mi másban?!)
- 32x kell a bográcspan megforgatni! (NEM keverni!)
- a jó slambuc a bort és a pálinkát is kitűnően felszívalja! :D

Elkészítés:

- egy jókora darab (ízlés szerinti) szalonnát apróra vágunk és kisütjük a zsírját; a tepertőt benne hagyjuk a zsíradékban
- a lebbencstészát apróra tördeljük és jól megpirítjuk a zsírban
- amikor a tészta kezd felhólyagosodni, hozzáadjuk az apróra vágott hagymát
- mikor a hagyma üvegesre pirult, levesszük a tűzről a bográcsot és hozzáadunk egy evőkanál őrölt paprikát

- miután a paprikát elkevertük visszarakjuk a tűzre az edényt és egy pár paradicsomot és paprikát beleaprítunk (itt van az a pontja a receptnek, amikor elszabadulhat a fantáziánk: kipróbálhatunk egyéb zöldségeket is például)
- ha a hozzáadott zöldségek megpuhultak kissé, mehet bele a felkarikázott krumpli
- minden hozzávaló belekerült már a bográcsba, ezután felöntjük annyi vízzel, hogy egy ujjnyira ellepje a tetejét
- ezek után már nem használjuk a fakanalat: ahogy a víz kezd szépen felszívódni, 32-szer (a hagyomány szerint), határozott mozdulatokkal megrázzuk a bográcsot, hogy az étel le ne kozmáljon
- ha megpuhult benne a tészta és a krumpli is kezdődhet a tálalás JÓ ÉTVÁGYAT HOZZÁ!

Mindennapi kenyерünk

Kovász? Teknő? Dagasztás? Szárizikkal felfűtött kemence? Biztosan valami labor felszerelése!

És tényleg! Nagyszüleink kémiaszertárának. Ezek kellenek ugyanis a kenyér elkészítéséhez. Az igazi házi kenyérhez, amit akár egy hét múlva is ugyanolyan jóízűen lehetett megenni egy kis kolbással vagy házi vajjal, mint frissen. Szinte egész nap készült, de megérte a munka.

Az előző kenyér tésztájából félrerakott kovással dagasztották az asszonyok már hajnaltól fáradtságos munkával puhára és selymesre a lisztet és vizet, hogy utána ropogósra süljön a kukoricaszárral - ez az u.n. ízik - felfűtött kemence gyomrában. A kenyér, a napi táplálkozás legalapvetőbb részeként maga volt az élet, és szimbolizálta az élet körforgását és rendjét. A családanya megsütötte, a családfő megszegte, a család tagjai pedig jóízűen fogyasztották, és ebből merítettek erőt a napi feladataikhoz, többek közt éppen a búza megtermeléséhez, amiből ősszel az új lisztet őrölték.

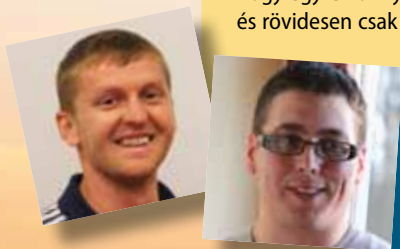

Van egy kis szabadideje és nem szeretne habtesttel nekivágni a strandszezonnak? Bár hihetetlen, de a futás a mai napig az egyik leghatékonyabb állóképesség fejlesztő mozgásforma. Mindemellett a hölgyeknek ideális választás, amennyiben lábukat, combjukat és a popsijukat kívánják egyszerre formába hozni.

Bár a munka, vagy a TV mellől nehéz rávenni magunkat, hogy kimenjünk a szabadba és nekiálljunk futni egy kicsit, mindenképpen megéri. Ha már ott van az ember és nekiveselkedik, érzi, hogy egyre könnyebben megy a mozgás, hamar rááll a ritmusra és rövidesen csak tapossa a kilométereket! Persze ez túlzás volt,

nem úgy megy minden, mint a karikacsapás, mivel mindenki más képességekkel rendelkezik. Fontos a belső frusztráció, hogy amit csinál az előbb-utóbb a javára válik. Ez az ami miatt nem szabad abbahagyni, ha nem úgy rohannak a kilométerek a cipőtalp alatt, vagy ha az itthoni mérleg mutatója meg sem moccan 2 hete és a tükröt is torznak látná...

Régi ókori közmondás, miszerint az ép testben ép lélek tényleg nem korhely, próbálja csak ki! Sokak szerint segít levezetni a felgyülemlett stresszt. Nem árt magával vinni még egy barátot vagy a házi kedvencet, hogy „más is szenvedjen” alapon tűrhetőbb legyen a fáradtság. Futás közben is lehet beszélgetni vagy átgondolni-megtervezni a következő időszakot.

Gulyás Gergő, Pintér Bálint

Sport

Gömbölyded kockahas

Néhány tipp kezdő futóknak:

- Öltözködjön időszaknak megfelelően, (se túl szellős, se túl bélelt).
- Mozgás közben ne lépjen túl nagyokat, próbáljon lábujjhegyen haladni.
- Sokak nem gondolják, de fontos a karmozgás, mivel megkönnyíti a légzést.
- Nagyon fontos a megfelelő folyadék utánpótlás, gyorsan szárad a szervezet!
 - Futás előtt 1 órán belül lehetőleg ne egyen csülkös-babgulyást...
 - Ne eddze túl magát, engedje regenerálódni szervezetét.

Csak egy kis számtan, híres brit kutatók szerint a nem futókkal összevetve a rendszeres futóknál 45 százalékkal kisebb volt a kockázata a szívbetegség vagy agyvérzés miatt bekövetkező halál(uk)nak. A futók átlagosan három évvel tovább éltek a nem futóknál.

Ha kedvet kapott a rendszeres mozgáshoz, ne habozzon, a szépségért szenvedni kell!!!

Fiatalok puszkavégen

LEGÉNY
a vidéki srácok magazinja

„A vadászat: vadüzés és erdőzúgás, de több erdőzúgás.”

Széchenyi Zsigmond

Manapság a fiatalság egyre érdektelenebb a természet iránt, pedig rengeteg szabadidős tevékenységet foglal magában a körülöttünk lévő élővilág. Az ember azért túrázik, horgászik vagy akár vadászik, hogy feltöltődjön, a természetben igazán ki tud kapcsolódni. Kiszakad a felgyorsult világból és új erőt tud méríteni, el tud mélyülni a gondolataival és elvonatkoztatni a mindennapi élettől.

Sajnos a mai világban egyre kevesebben választják hivatásuknak vagy szabadidős tevékenységüknek az erdő és a benne élő vadállomány gondozását. Viszont azon fiatalok, akik vadásszá válnak, javarészt tisztában kell lenniük azzal, hogy nem csak fegyvertartásra lesznek alkalmasak, hanem ezzel együtt hatalmas felelősséget vállalnak a természet iránt. A vadászat igen szerteágazó tevékenységekkel foglalkozik, ide tartozik a vadgazdálkodás, a vadvédelem, a vad gondozása, elfogása, elejtése.

A vadász az év nagy részében nem is igazán vadászni jár, hanem megfigyeli, tanulmányozni az elejtendő vadat és annak környezetét, mozgását, hogy ha arra kerül a sor, akkor precízen, fájdalom és szenvedés nélkül ejtse el. Hisz a lőkészségen kívül rengeteg dolgot kell megtapasztalnia az embernek, amit

megtanul a vadásztanfolyamon, de igazán majd csak a gyakorlati tapasztalatok fogják megmutatni és megtanítani vele, hogyan váljon igazi vadásszá.

Régen bevett szokásnak számított, hogy a fiatal vadászjelöltek, két évig tapasztalatszerzés céljából, társasvadászatok alkalmával hajtónak álltak, valamint társadalmi munkákban vettek részt, például a téli szórók feltöltését vállalták, les építésben vettek részt. Akkor válhattak a társaság és a vadásztársadalom tagjaivá, ha már megfelelő elméleti és gyakorlati tudással rendelkeztek és érezhetően elkötelezték magukat a vadászat iránt.

A fiatal vadászjelöltek szemléletét, hozzáállását könnyebb formálni, mint a már középkor végén járó vadászgenerációt. Ezért fontos már gyermekkorban a természet szeretetére nevelni gyermekeinket, elvinni vadasparkba, vagy akár egy hajnali szarvasbőgést meghallgatni a gyermekekkel, hisz ez egy csodálatos

élmény, és lehet, hogy ezzel a cselekedetünkkel elindítunk egy következő vadásznemzedéket. Emlékszem serdülőkorom kezdetén nagypapám régi könyveit pakoltam a padlásra és kezembe akadt egy elég vastag könyv, ami üvöltő farkast ábrázolt a borítóján. A címe igen sokat sejtető volt számomra "Medvék, őzek, farkasok", a könyvben erdélyi vadásznovellák voltak összegyűjtve. Teljesen rabul ejtettek a történetek, a könyvet szinte le sem tudtam rakni. Ekkor éreztem, hogy nekem a természet részévé kell válnom, úgymond megfertőzöttem a vadász szenvedéllyel. Beleképzeltem magam az éjszakai lesvadászatokba, a Kárpátok hegyei között, ahol lélegzet visszafojtva várja a vadász az elejteni kívánt vadat. Azóta én is megtapasztalhattam a vadászat szépségét és értékeit, a legszívesebben a téli teliholdas lesvadászatok kedvelem, ahol a hófödte táj szépsége leírhatatlan, a levegőt szinte harapni lehet és az a csend, ami körülveszi az embert szinte megbabonázza. Számomra igazi kikapcsolódást nyújt minden egyes cserkelés és lesvadászat, feltöltődök minden egyes alkalommal, hiszen a lehető legközelebb kerülök a természet értékeihez.

Humor

Vigyorsarok

Barcza Balázs

A megfejtéseket az mhvisz@mhvisz.hu e-mail címünkre várjuk. Beküldési határidő: 2016. március 20., péntek, de. 6:00.
Nyeremény: ajándécsomag, benne minden, ami vidéki...

1. Minek az elnevezései: bürge, berbécs, birge?

- a) juh
- b) ürge
- c) kecske

2. Hány ekevas van a váltvaforogató négyesekén?

- a) 4
- b) 8
- c) 16

3. Mit csinál, aki darál?

- a) gabonát őröl
- b) gyorsan beszél
- c) bozótot irt

4. Mi a barázda?

- a) a vetőgép un. nyomjelzőjével húzott, az iránytartást segítő vonal
- b) a szántásnál kifordított földdarab után maradó mélyedés
- c) a tehenek fogainak felszínén látható horpadás

5. Mi az ártány?

- a) kártevő, a levéltetvek rendjébe tartozik
- b) kézi szerszám, speciális ásó típus köves talajra
- c) herélt sertés

2014. évi TOTO feladványunk helyes megfejtői közül, akik kisebb ajándékot nyertek:

Koplányi Barbara, Balassagyarmat
Fehér Tímea, Keszeg
Siposné Tisza Adrienn, Magyarbóly
Lukács Márta, Sárrétudvari

Nyereményükhöz gratulálunk!

Ha még annál is többre vagy kíváncsi, mint amit kiadványunkból megtudtál rólunk,
akkor látogass el a www.mhvisz.hu weboldalunkra!